

SVEIKATA

2010 m. lapkričio 9 d., antradienis

**Kaip vertinate siūlymą
vaistus pardavinėti
degalinėse?**

L. Jurevičienė mano, kad degalinės turėtų prekiauti būtiniaisiais vaistais.

Jolanta TAMAŠAUSKIENĖ

IVAI- renybės

**Kūdikis gimė iš
prieš 20 metų
užšaldyto
embriono**

Interneto portalo „Del-
fi.lt“ pranešimu, Didžiojoje
Britanijoje gimė berniukas
iš prieš 20 metų užšaldyto
embriono.

Jau tapo įprasta užšaldyti
embrionus, kad kas kartą ne-
reikėtų jų auginti.

42 metų moteris pagim-
dė kūdikį, kuris išsivystė iš
prieš 20 metų užšaldyto vie-
nos poros embriono.

Iki tol ilgiausiai užšaldytas
embrionas, iš kurio gimė kū-
dikis, buvo 13 metų.

**Triukšmas darbe
kenkia sveikatai**

Interneto portalo „Del-
fi.lt“ žiniomis, ilgalaikis
triukšmas darbo vieto-
je padidina riziką susirgti
širdies ir kraujagyslių
ligomis.

Rizika ypač didelė vyrams
rūkaliams. Tokias išvadas pa-
darė amerikiečių mokslininkai,
atlikę tyrimą, kuriame
dalyvavo 6000 dirbančių JAV
piliečių.

Mokslininkų apskaičiavi-
mu, tęstinis triukšmas dar-
bo vietoje buvo susijęs su 2,9
karto padidėjusia stenokar-
dijos rizika, taip pat su širdies
nepakankamumo (2 kartai),
izoliuotos diastolinės hiper-
tenzijos (2,3 karto) rizika.

**Košmarai gali
reikšti artėjančią
Parkinsono ligą**

Interneto portalo „Del-
fi.lt“ ir Barcelonos mok-
slininkų teigimu, naktiniai
košmarai gali signalizuoti
apie artėjančią Parkin-
sono ligą.

Žmonės, kurie miegoda-
mi verkia ar rėkia, labiau lin-
kę susirgti Parkinsono liga
per artimiausius penkerius
metus.

Kaip vertinate siūlymą vaistus pardavinėti degalinėse?

**Lina JUREVIČIENĖ,
kėdainietė ekonomistė:**

- Manau, kad degalinė-
se pardavinėti vaistus ti-
krai reikėtų. Kartais, kai
esame kelionėje automo-
biliu su vaikais ir vaistinės
jau uždarytos, prireikia tai
ausų lašų, tai ko nors nuo
skausmo, elementariausių
vaistų. Jų mielai nusipirk-
tume degalinėje.

L. Jurevičienė.

**Algirdas ŠIDLAU-
KAS, kėdainietis vadybi-
ninkas:**

- Nemanau, kad vais-

tus pardavinėti degalinėse
yra gera išeitis. Prekybos
vaistais vieta yra vaistinė.
Vakarais ir naktimis
turėtų dirbti būtinios
vaistinės, o degalinių pa-
skirtis yra kita.

**Aidas ABRAITIS,
dotnuviškis, šiltnamių
ūkio savininkas:**

- Vakarais ir naktimis,

A. Abraitis.

kai vaistinės uždarytos,
vaistus pardavinėti dega-
linėse vertėtų. Juk žmo-
gui kelyje pasitaiko stai-
ga sunegaluoti, prireikia
vaistų nuo galvos, širdies
ir kitų skausmų. Degali-
nėje galima būtų prekiau-
ti vaistais, būtiniais ūmiais
atvejais.

**Nijolė ČEPULIENĖ,
UAB „Biuroo“ Kėdainių
filialo vadovė:**

- Iš tiesų, ypač savait-
galių vakarais, kai anksti
užsidaro vaistinės, žmo-
nės dažnai pasigenda vais-
tų, belieka jų ieškoti pas
gimines, draugus. Visai
būtų neblogai, jeigu dega-
linėse pardavinėtų vaistus
nuo slogos, virškinimo su-
trikimų, skausmų. Niekas
nekalba apie antidepres-
santus ir kitokius vaistus
lėtinėms ligoms gydyti,
bet ūmiais atvejais tikrai
žmogus norėtų rasti vais-
tų degalinėse.

N. Čepulienė.

Romualdo VAICEKAVIČIAUS
nuotraukos

A. Šidlauskas.

Internetu įsigyti vaistiniai preparatai – nesaugūs

Sveikatos apsaugos ministerija įspėja, kad vartoti internetu įsigijamus vaistinius preparatus yra nesaugu.

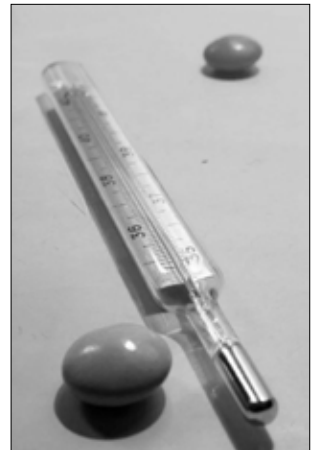
Šiuo metu pasaulyje internetu platinami produktai pavadinti „Miracle Mineral Solution“, „Miracle Mineral Supplement“, MMS ir MMS2, kurių sudėtyje yra natrio chlorito, kalcio hipochlorito ar chloro dioksido. Jie nėra jokie vaistai, o kelia didelį pavojų juos vartojančių žmonių sveikatai ir net

gyvybei.

Sveikatos apsaugos ministerija iš Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) gavo pranešimą apie internetu platinamų, sveikatai pavojingų produktų, pavadintų „Miracle Mineral Solution“, „Miracle Mineral Supplement“, MMS, MMS2, keliamą grėsmę. Šiais ar panašiais vardais parduodami „vaistai“ iš tiesų nėra įregistruoti kaip vaistiniai preparatai, tačiau siūlomi interneto svetainėse, klaidinančiai teigiant, kad gydo nuo

ypač sunkių ligų. Gyventojai, įsigiję šių produktų ir juos vartojantys, turi kuo skubiau nutraukti jų naudojimą ir, jei reikia, kreiptis į gydytoją.

PSO informuoja, kad 8 valstybės (Australija, Belgija, Kanada, Čekija, Prancūzija, Šveicarija, Jungtinė Karalystė ir JAV) pranešė apie pavojingus sveikatai ir gyvybei padarinius dėl šių neva vaistinių preparatų vartojimo. 7 valstybėse kompetentingos institucijos apribojo informacijos teikimą ir uždarė in-

ternetines svetaines bei pardavimų biurus, per kuriuos buvo platinami šie produktai.

Sveikatos apsaugos ministerija primena, kad internetu įsigijami nežinomi vaistiniai preparatai dažnai yra suklastoti, o juos vartoti yra nesaugu.

INFORMUOJA KAUNO TERITORINĖ LIGONIŲ KASA

Vakcinės Nacionalinei imunoprofilaktikos programai

Neseniai Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VLK) centralizuotai nupirko imunobiologinių preparatų Nacionalinei imunoprofilaktikos programai įgyvendinti: vakcinų vaikams nuo kokliušo, difterijos, stabligės, poliomieli- to, B tipo Haemophilus influenza infekcijos, tymų, epideminio parotito, raudonukės.

Centralizuotai šalies mastu perkant vakcinas efektyviau naudojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšos. „Dėl padidėjusios gamintojų konkurencijos

vakcinų kaina sumažėjo maždaug 50 procentų, todėl šiemet VLK pasisekė sutaupyti 6 mln. litų. Kadangi vakcinų pirkimo sutartis 3 metų, galima sakyti, jog sutaupoma 18 mln. litų. Tai leis visiškai patenkinti minėtų vakcinų poreikį šalyje, o sutaupytas lėšas panaudoti kitiems centralizuotai perkamoms medicinos priemonėms ir medikamentams“, – teigė VLK Sveikatos priežiūros organizavimo skyriaus vedėjas Kęstutis Runkelė.

Imunobiologiniai preparatai yra saugi ir veiksminga priemonė, apsauganti nuo sunkių užkrečiamųjų ligų. Nacionalinei imunoprofi-

laktikos programai įgyvendinti naudojamos tik Pasaulio sveikatos organizacijos reikalavimus atitinkančios vakcinės. Valstybinė ligonių kasa vakcinas centralizuotai perka nuo 2006-ųjų. Kasmet su gydytojais specialistais, Sveikatos apsaugos ministerijos konsultantais, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, kitų gydymo įstaigų darbuotojais aptariamas perkamų vakcinų kiekis bei specifikacija.

Už vaikų skiepimą mokėti nereikia. Jie skiepiami pagal vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro. Pasak specialis-

tų, dabartinis skiepimų kalendorius sudarytas vadovaujantis Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis. Panašūs vaikų skiepimo kalendoriai patvirtinti Europos Sąjungos šalyse.

Šiemet iš PSDF biudžeto Nacionalinei imunoprofilaktikos programai skiriama 17,8 mln. litų. Artimiausiu metu bus perkama inaktyvuota poliomieli- to, BCG vakcina nuo tuberkuliozės, B hepatito vakcina naujagimiams, kūdikiams ir vaikams.

*Valstybinė ligonių kasa
prie Sveikatos
apsaugos ministerijos*

IVAI- renybės

Trinti rankas jas džiovinant – nehigieniška

Anot interneto portalo „Delfi.lt“, gydytojai ir slaugės turėtų įsidėmėti – trinant rankas vieną į kitą po rankų džiovinant jos yra padengiamos didesniu bakterijų kiekiu nei prieš jas nuplaunant.

Tai nustatė Didžiosios Britanijos mokslininkai. Net normalios odos bakterijos gali sukelti problemų sergantiems žmonėms.

Trindami rankas po džiovinant iš savo odos porų ant paviršiaus išskviečiame daugybę bakterijų.

Popieriniai rankšluosčiai pasirodė esantys efektyviausi, kadangi perpus sumažindavo bakterijų skaičių, nors žmonės ir trindavo rankas. Taip yra todėl, kad popieriniai rankšluosčiai padeda nuo odos nugremžti bakterijas.

Lifto mygtukai 40 kartų purvinesni už klozeto dangtį

Interneto portalo „Delfi.lt“ patarimu, pasinaudojus liftu vertėtų nusiplauti rankas, mat JAV tyrėjai išsiaiškino, kad ant įprasto lifto mygtukų yra beveik 40 kartų daugiau mikrobu negu ant klozeto dangčio.

Ištirus viešbučių, restoranų, bankų, biurų ir oro uostų lifto mygtukus paaiškėjo, kad viename kvadratiname centimetre yra 313 kolonijas formuojančių vienetų bakterijų. Ant lifto mygtukų rasta ir skrandžio bakterijų „E.coli“.

Ar
užsiprenumerai
„Kėdainių
garsą“?

Šunų ir kačių platinama toksokarozė

Pažeisdami gyvūnų laikymo taisykles gyventojai rizikuoja užsikrėsti šunų ir kačių platinamomis ligomis.

Toksokarų kiaušinėliai gyvybingi kelerius metus

Neretai tenka matyti po daugiabučių namų ar kitas teritorijas lakstančius šunis ir kates, kurie teršia aplinką ekskrementais. Literatūros duomenimis, apie 60-80 proc. gimusių šuniukų ir apie 20 proc. suaugusių šunų užsikrėtę toksokarozė, kurią sukelia apvaliųjų kirmėlių toksokarų lervos. Toksokarozė serga ir katės.

Suaugusi kirmėlė yra 4-10 cm ilgio ir gyvena kačių, šunų bei lapių žarnyne ar skrandyje. Kirmėlės išskiria kiaušinėlius, kurie su gyvūno ekskrementais patenka į aplinką ir užteršia. Kiekvieno gyvūnėlio šeimininkas privalo kreiptis į veterinarą dėl parazitinių ligų gydymo. Toksokarų kiaušinėliai aplinkoje gyvybingi gali išlikti kelerius metus.

Kaip žmogus gali užsikrėsti toksokarozė

Vaikams patinka žaisti kieme su smėliuku, bėgioti pievutėse. Jeigu ši aplinka užkrėsta gyvūnų ekskrementais su toksokarų kiaušinėliais arba ant šuns ar katės kailio ar liežuvio yra toksokarų kiaušinėlių, jie per burną

patenka į žmogaus virškinimo sistemą, išstipsta kiaušinėlio apvalkalas. o lervas kraujas išnešioja po įvairius organus - inkstus, kepenis, plaučius, akis ir kitus organus, kuriuose lervos pasilieka. Lervos žmogaus organizme nesidaugina, tik keliaudamos kenkia organizmui. Žmogus, sergantis toksokarozė, užkrėsti kito žmogaus negali, nes parazitai žmogaus organizme nesubręsta ir neišskiria toksokarų kiaušinėlių.

Sergamumas toksokarozė

Lietuvoje kasmet užregistruojama apie 100 žmonių, sergančių toksokarozė. Dažniausiai šia liga užsikrečia ir serga 4-14 metų vaikai. Užsikrėtus toksokarozė gali pakilti temperatūra, atsirasti sausas kosulys, pilvo skausmai. Ligonius pykina, atsiranda vėmimas ir viduriavimas, pilvo skausmai. Diagnozės patikslinimui atliekami tyrimai.

Profilaktikos priemonės

Visada būtina gerai su muilu nusiplauti rankas prieš valgį, po darbo darže, paglosčius šunis ar kates. Vaisius, uogas, daržoves reikia plauti po tekančiu vandeniu, kad neliktų užteršto kirmėlių kiaušinėliais dirvožemio. Nuo kirminų būtina gydyti kates ir šunis. Svarbu neleisti šunims laizyti veido, rankų, indų, kuriuos naudoja žmonės, kad šunų parazitų kiaušinėliais neužsikrėtų žmogus.

Šunis ir kates galima vedžioti tik tam skirtose vietose, o jų ekskrementus surinkti, kad nebūtų teršiama aplinka. Smėlio dėžės būtina uždengti ir saugoti nuo šunų ir kačių užteršimo kirmėlių kiaušinėliais.

Ona ŠULCIENĖ
Kauno visuomenės
sveikatos centro Kėdainių
skyriaus vedėja

Darbingų ir jaunų žmonių liga – išsėtinė sklerozė

Tai jaunų ir darbingų žmonių liga. Taip trumpai išsėtinę sklerozę galėtų pavadinti dauguma medikų.

Ką reiškia sklerozė?

Visuomenėje dažnai ši liga suvokiama klaidingai ir neretai išgirstas ar perskaitytas žodis „sklerozė“ kelia asociacijas su atminties negalavimais, senatve. Tokia nuostata nėra teisinga, nes pats terminas „sklerozė“ reiškia irimą, kuris gali atsirasti bet kurioje sistemoje, dėl to ne vienos ligos pavadinime yra žodis „sklerozė“. Išsėtinė sklerozė yra dažniausia netrauminė centrinės nervų sistemos, t. y. galvos smegenų ir nugaros smegenų liga.

Rizikos grupės

Išsėtinė sklerozė paprastai pasireiškia tarp 20 ir 40 metų, tačiau taip pat gali prasidėti ir jaunesniems ar vyresniems žmonėms. Ji dukart dažniau pasireiškia moterims nei vyrams. Dažniausiai serga vidutinio klimato zonų gyventojai, rečiausiai – žmonės, gyvenantys karšto ir šalto klimato zonoje.

Lietuva yra viena iš tų šalių, kurios patenka į didelės rizikos grupę. Tyrimų duomenimis, Lietuvoje išsėtinę sklerozę serga 55 žmonės iš 100 tūkstančių, įregistruotų ligonių yra apie 3 tūkstančiai,

tačiau manoma, kad dar trečdalis sergančiųjų į medikus kol kas nesikreipė.

Symptomai ir pavojaus signalai

Išsėtinė sklerozė dažnai vadinama klatinga liga vien dėl to, kad neturi nė vieno išskirtinio požymio, kuris yra būdingas tik jai. Pirmieji ligos simptomai gali būti laikinas vienos akies regos sutrikimas, galūnių tirpimas, nusilpimas, pusiausvyros sutrikimai. Tai gali pasikartoti keletą kartų per metus ar kartą kitą per kelerius metus. Po šių sutrikimų pažeistos funkcijos gali būti ir visiškai atkurtos, tačiau tai nereiškia, kad liga atitraukė. Kiekvienam ligoniui simptomai pasireiškia individualiai. Su regėjimo, jutimo, motoriniais ar pusiausvyros sutrikimais gali pasireikšti greitas nuovargis, nuotaičių kaita, depresija, pasunkėjęs mąstymas, neaiški kalba, šlapinimosi, tuštšinimosi ar lytinės funkcijos sutrikimai.

Skiriamasis išsėtinės sklerozės požymis yra naujo simptomo atsiradimas ar senojo pasikartojimas ar užsitęsęs ilgiau nei 24 valandas. Dažniausiai simptomai išryškėja per kelias dienas, išlieka tris keturias savaites ir apytikriai po mėnesio išnyksta.

Diagnostika

Nors išsėtinė sklerozė nėra pagydoma liga, tačiau labai svarbu ją diagnozuoti kuo anksčiau, nes tai leidžia parinkti tinkamiausią gydymą ir pristabdyti ligos progresavimą. Išsėtinę sklerozę gali pastebėti šeimos gydytojai ir okulistai. Bendrosios praktikos gydytojas, įtariantis pacientui šią ligą, siunčia neurologo apžiūrai. Liga diagnozuojama išsėtinės sklerozės centruose, esančiuose Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Pastebėję išsėtinės sklerozės požymių žmonės turėtų nedelsti ir kreiptis į savo bendrosios praktikos gydytoją. Diagnozė patvirtinama, kai pacientas yra nuodugniai ištirtas ir jam atlikti visi būtini tyrimai, parodantys nervus apsaugančios medžiagos mielino irimo sukeltus pakitimus galvos smegenyse.

Tiriant pacientus dažniausiai atliekami neurologiniai tyrimai, magnetinio rezonanso tomografijos tyrimas (MRT), laboratoriniai tyrimai, juosmens punkcija (smegenų skystyje tiriamos oligokloninės juostos, imunoglobulinų G santykis) ar sukeltųjų potencialų tyrimai. Diagnozuojant išsėtinę sklerozę nustatoma ir ligos forma.

Keturios ligos formos

Yra keturios išsėtinės sklerozės formos. Recidivuojanti - remituojan-

ti išsėtinė sklerozė yra dažniausiai pasitaikanti forma, kuri prasideda 80 proc. susirgusiųjų. Ši forma būna tik ligos pradžioje, vėliau ji pereina į antrinę progresuojančią išsėtinės sklerozės formą. Pirminėje stadijoje, net kelerius metus, gali visiškai nebūti simptomų, tačiau paūmėjimai yra neprognozuojami ir gali pasireikšti bet kada. Nauji ar jau anksčiau buvę simptomai gali atsirasti staiga, trukti keletą dienų ar savaitių ir po to vėl išnykti. Laikui bėgant šia liga sergantiems žmonėms simptomai ir negalia vis stiprėja.

Pirminė progresuojanti išsėtinė sklerozė labai reta ir pasireiškia tik 10 proc. sergančiųjų. Nuo pat ligos pradžios būdingas nuolatinis progresavimas. Simptomai ryškėja ir negalia laipsniškai didėja.

Gerybinė išsėtinė sklerozė pasireiškia vienu nedideliu paūmėjimu ir galimu vienu papildomu atkryčiu. Po to pacientas pasveiksta iki galimo antrojo paūmėjimo, kuris gali nepasireikšti net 20 metų. Vis dėlto gerybinė išsėtinės sklerozės forma galų gale pradės progresuoti.

Susitaikymas su liga

Daugelis susirgusiųjų turi pereiti įvairias stadijas, kol susitaiko su savo liga. Išsėtinės sklerozės

(Nukelta į 6 psl.)

Darbingų ir jaunų žmonių liga – išsėtinė sklerozė

(Atkelta iš 5 psl.)
diagnozė pirmiausia sukelia šoką, po to atsiranda ligos neigimas, dar vėliau aplanko baimės jausmas. Sergantieji turėtų nesidrovėdami kalbėti su gydytoju apie atsiradusius pojūčius, simptomus, abejones, baimę, kuri dažnai kyla dėl nežinios. Užsitęsęs baimės jausmas gali labiau pakenkti gyvenimo kokybei nei patys ligos simptomai. Dėl nuolati-

nės baimės, nežinios, nerimo sergančiuosius ima kamuoti depresija, kuri diagnozuojama dažniau nei sergant kitomis lėtinėmis ligomis. Sergantieji išsėtinė skleroze turėtų žinoti būtiniausią informaciją apie šią ligą, nes tai gali padėti išsklaidyti baimę bei suprasti ne tik tai, kaip gyventi visavertį gyvenimą toliau, bet suvokti, kad gyvenimas nestoja ties išsėtinės skle-

rozės diagnoze.

Svarbu laiku pradėtas gydymas

Ankstyva diagnozė yra ypač svarbi, nes tik savalaikis gydymas gali padėti pasiekti gerų rezultatų. Ši liga nėra užkrečiama ir nebūtinai ja sergantiesiems prisireikia invalido vežimėlio. Nors iki šiol išsėtinė skleroze yra ne-

pagydoma liga, vis dėlto gyvenimo trukmei įtakos turi nedaug. Tačiau pavėluotai pradėtas gydymas iš esmės nėra veiksmingas, neįgalumo tikimybė išauga. Sergantieji išsėtinė skleroze gali mėgautis visaverčiu gyvenimu, tačiau turėtų nepamiršti reguliariai sportuoti, daugiau dėmesio skirti mitybai, informuoti apie savo ligą darbdavį bei savo artimuosius.

Daugiau informacijos apie ligą galima surasti specialiaje tinklapyje „www.ISlangas.lt“.

Lietuvos neurologų asociacija

Kosmetikos vartotojai turi teisę gauti informacijos apie nepageidaujama poveikį

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VVSPT) primena, kad kiekvienas kosmetikos vartotojas gali kreiptis tiesiogiai į kosmetikos gamintoją ar jo įgaliotą asmenį ir prašyti informacijos apie konkretaus gaminio kokybinę ir jo ingredientų, priskiriamų pavojingoms cheminėms medžiagoms, kiekybinę sudėtį bei kosmetikos gaminio nepageidaujama poveikį žmogaus sveikatai.

Jei gamintojas šio įsipareigojimo nevykdo, apie tai galima pranešti VVSPT, kuri yra kom-

petentingoji institucija ir turi garantuoti, kad ši informacija apie kosmetikos gaminį būtų prieinama vartotojams.

Vartotojui prašant kosmetikos gamintojas ar jo įgaliotas asmuo privalo jį informuoti apie užregistruotus nepageidaujamo poveikio sveikatai atvejus: akis ar odą dirginantį, alergizuojantį poveikį, kosmetinius spuogus, anafilaksinį šoką, niežulį ir panašiai. Visuomenei turi būti pateikiama informacija apie kosmetikos gaminio nepageidaujamo poveikio pasireiškimo dažnumą ir pobūdį. Kiekvieną pranešimą apie nepageidaujama poveikį gamintojas privalo registruoti.

Vartotojas turi teisę sužinoti ir informaciją apie kosmetikos gaminio kokybinę sudėtį ir kiekybinę sudėtį tų ingredientų, kurie yra priskiriami pavojingoms medžiagoms. Kvapiųjų medžiagų kompozicijų pavadinimai, kodai ir jų tiekėjai yra komercinė paslaptis, todėl, siekiant nepažeisti intelektinės nuosavybės teisių, šie duomenys visuomenei gali būti neteikiami.

Yra reikalaujama, kad etiketėje pateikiami duomenys leistų lengvai identifikuoti gamintoją.

Sveikatos apsaugos ministro patvirtintose Informacijos apie kosmetikos gaminio sudėtį ir turimų duomenų apie gaminio

sudėtį ir nepageidaujama poveikį pateikimo visuomenei taisyklėse yra nustatyta, kad vartotojas gali kreiptis paprastu ar elektroniniu laišku, telefonu, tinklavietės adresu. Atsakymas vartotojui turi būti pateikiamas vartotojo kalba per 21 kalendorinę dieną nuo paklausimo gavimo. Jeigu vartotojas negauna atsakymo į savo paklausimą arba atsakymas jo netenkina, jis turi teisę pateikti skundą VVSPT.

*Lina BIEKŠAITĖ
Valstybinės visuomenės
sveikatos priežiūros
tarnybos prie Sveikatos
apsaugos ministerijos
vyriausioji specialistė
ryšiams su visuomene*

Ultratrumposiomis bangomis 5 – 23 val.:

Alytus (104,6 MHz), **Anyškiai** (101,9 MHz), **Biržai** (100,8 MHz), **Druskininkai** (102,3 MHz), **Ignalina** (104,2 MHz), **Kalvarija** (104,8 MHz), **Kaunas** (102,1 MHz), **Klaipėda** (102,8 MHz), **Mažeikiai** (93,3 MHz), **Nida** (106,8 MHz), **Panevėžys** (107,5 MHz), **Plungė** (88,0 MHz), **Skuodas** (99,3 MHz), **Šiauliai** (100,9 MHz), **Tauragė** (98,8 MHz), **Telšiai** (93,0 MHz), **Ukmergė** (102,8 MHz) **Utena** (107,4 MHz), **Vilnius** (102,6 MHz), **Visaginas** (102,9 MHz).

Žinios šokiadieniais – 05.02, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.15, 07.30, 07.45, 08.00, 08.15, 08.30, 08.45, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 13.00, 13.30, 14.00, 14.30, 15.00, 15.30, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00.

Antradienis, lapkričio 9 d.

05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Spaudos apžvalga.
05.12 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Gimtoji žemė.
06.30 Ryto garsai.
10.03 Spaudos puslapiai.
10.31 Laida „112“.
11.03 Ant svarstyklių. Ved. G. Aleknonis.
12.10 Muzikinis vidudienis.
13.00 Lietuvos diena.
15.05 Litas prie lito. Ved. R. Jakutytė.
16.03 Nuo algos iki algos. Ved. T. Dapkus.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Antra pavara.
18.10 Dienos tema. Ved. T. Dapkus.
18.30 Mažoji studija. Kultūra ir religija.
19.03 Sveikinimų ratas.
20.03 Vakaro pasaka. K. Binkis. „Kiškių sukilimas“. II d. Skaito T. Gudaitis.
20.20 Gamta – visų namai. (Kart.).
20.45 Mažoji studija. Dievo žodis. (Kart.).
21.03 Ant svarstyklių. (Kart.).
22.10 Žvaigždės žiūri į Žemę.

22.48 Vidurnakčio lyrika. J. Mekas. Skaito A. Butvilas.
22.58 Lietuvos Respublikos himnas.

Trečiadienis, lapkričio 10 d.

05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Spaudos apžvalga.
05.12 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Gimtoji žemė.
06.30 Ryto garsai.
10.03 Spaudos puslapiai.
10.31 Laida „112“.
11.03 Toks gyvenimas su Zita Kelmickaite.
12.10 Muzikinis vidudienis.
13.00 Lietuvos diena.
15.05 Mes, moterys. (Kart.).
16.03 Žinių amžius. Ved. J. Jurkūnienė.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Antra pavara.
18.10 Dienos tema. Ved. T. Dapkus.
18.30 Gera girdėti.
19.03 Sveikinimų ratas.
20.03 Vakaro pasaka. M. Macourekas. „Apie išėjusius pasivaikščioti makaronus“. Skaito N. Gelžinytė.
20.20 Žinių amžius. (Kart.).
20.45 Mažoji studija. Dievo žodis. (Kart.).
21.03 Toks gyvenimas su

Zita Kelmickaite. (Kart.).
22.10 Žvaigždės žiūri į Žemę.
22.48 Vidurnakčio lyrika. M. Martinaitis. Skaito R. Rimeikis.
22.58 Lietuvos Respublikos himnas.

Ketvirtadienis, I apkričio 11 d.

05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Spaudos apžvalga.
05.12 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Gimtoji žemė.
06.30 Ryto garsai.
10.03 Spaudos puslapiai.
10.31 Laida „112“.
11.03 Forumas. Ved. V. Savukynas.
12.10 Muzikinis vidudienis.
13.00 Lietuvos diena.
15.05 Sveikata. (Kart.).
16.03 Žalioji banga. Ved. D. Lukoševičius.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Antra pavara.
18.10 Dienos tema. Ved. T. Dapkus.
18.30 Gera girdėti.
19.03 Sveikinimų ratas.
20.03 Vakaro pasaka. D. Bisetas. „Liesas karalius ir storas virėjas“, „Sent Pankraso ir Kings Kroso stotys“. Skaito T. Ribaitis.

20.20 Literatūros akiračiai. (Kart.).
20.45 Mažoji studija. Dievo žodis. (Kart.).
21.03 Forumas. (Kart.).
22.10 Žvaigždės žiūri į Žemę.
22.48 Vidurnakčio lyrika. J. Macevičius. Skaito G. Jasiukėnas.
22.58 Lietuvos Respublikos himnas.

Penktadienis, lapkričio 12 d.

05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Spaudos apžvalga.
05.12 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Gimtoji žemė.
06.30 Ryto garsai.
10.03 Spaudos puslapiai.
10.31 Sankryža.
11.03 Akiračiai. Ved. T. Dapkus.
12.10 Muzikinis vidudienis.
13.00 Lietuvos diena.
15.05 Auksinės kolekcijos.
16.03 Gyvoji istorija. Ved. I. Berulienė.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Antra pavara.
18.10 Dienos tema. Ved. T. Dapkus.
18.30 Gera girdėti.
19.03 Sveikinimų ratas.

*(Nukelta į 8 psl.)***ĮZYMIJŲ DATŲ KALENDORIUS LAPKRITIS, KĖDAINIŲ RAJ.**

3 d. sukako 75 metai, kai Gudžiūnuose gimė (1935 11 03) Juozas Polikaitis, chemikas, visuomenininkas. 1959 m. bakalauro laipsniu baigė chemijos studijas Detroito universitete, vėliau magistro laipsniu metalurgijos inžinerijos studijas Ilinojaus technologijos institute Čikagoje. Dirbo chemijos inžinieriumi Los Andžele, Čikagoje. Yra paskelbęs straipsnių profesiniuose žurnaluose, skaitė

paskaitas suvažiavimuose ir Lehgho universitete. Dalyvavo visuomeninėje veikloje, yra pelnęs Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos premiją.

6 d. sukako 50 metų, kai Kėdainiuose gimė (1960 11 06) Arvydas Janonis, futbolio veteranas, Seulo olimpiados čempionas. Žaidė gynėju Lietuvos, Rusijos ir Austrijos klubuose. Gyvena ir dirba Vienoje.

12 d. sukaks 95 metai,

kai Mažeikiuose gimė (1920 11 12) Henrikas Nagys, poetas, vertėjas, literatūrologas. Mokėsi Kėdainių gimnazijoje. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Mirė 1996 m.

14 d. sukaks 80 metų, kai Dubičių kaime (Varėnos r.) gimė (1930 11 14) Alfonsas Svedas, habilituotas daktaras, profesorius, LŽI vyriausiasis mokslinis darbuotojas, Lietuvos MA narys ekspertas. 1954 m. pradėjo dirbti

Žemdirbystės ir dirvožemio institute, 1960 m. jam pavedama įkurti Dūkšto bandymų stotį ir jai vadovauti. 1973 m. sugrįžęs į Dotnuvą, dirbo Lietuvos žemdirbystės instituto Lauko darbų organizavimo skyriaus vedėju, vėliau - Agrochemijos skyriaus Agrocheminio žemės ūkio aptarnavimo sektoriaus vedėju. Kelių knygų ir 260 mokslinių straipsnių autorius. Mirė 2001 m.

(Nukelta į 8 psl.)

(Atkelta iš 7 psl.)

20.03 Vakaro pasaka. D. Garafalas. „Trys norai, šeimininke“. Skaito V. Klimčiauskaitė.
20.20 Gyvoji istorija. (Kart.).
20.45 Mažoji studija. Dievo žodis. (Kart.).
21.03 Akiračiai. (Kart.).
22.10 Žvaigždės žiūri į Žemę.
22.48 Vidurnakčio lyrika. A. Karosaitė. Skaito D. Kazragytė.
22.58 Lietuvos Respublikos himnas.

Šeštadienis, lapkričio 13 d.

Žinios – 05.02, 06.00, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 13.00, 13.30, 14.00, 14.30, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00.

05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Rytas su muzika.
06.30 Gamta – visų namai.
07.05 Spaudos apžvalga.
07.30 Ryto garsai.
09.03 Kultūros savaitė.
11.03 Sveikata.
12.10 Sudie, XX amžiau.
13.00 Lietuvos diena.
15.03 Baladės.
16.03 Kaip žmonės gyvena. Ved. B. Rupeika.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Mažoji studija: Popiežius ir pasaulis, Septintoji diena.
18.10 Sveikinimų ratas.
19.03 Auksinės kolekcijos.
20.03 Vaikų radijo teatras. Muzikinė pasaka „Doros nuotyčiai“. I d. Rež. D. Keturakytė.
20.36 Autorinė daina.
20.45 Mažoji studija. Dievo

žodis. (Kart.).
21.03 Žvaigždės žiūri į Žemę.
22.48 Vidurnakčio lyrika. Šekspyro sonetai. Skaito R. Bagdzevičius.
22.58 Lietuvos Respublikos himnas.

Sekmadienis, lapkričio 14 d.

Žinios – 05.02, 06.00, 07.00, 08.00, 08.30, 09.00, 09.30, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30, 12.00, 12.30, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00.
05.00 Lietuvos Respublikos himnas.
05.07 Su aušra.
05.45 Mažoji studija. Dievo žodis.
06.03 Rytas su muzika.
08.05 Ryto garsų savaitė.
09.03 Mes, moterys.
10.03 Tetos Betos viktorina.
11.03 Muzika Tau.

12.10 Lietuvos diena.
13.03 Radijo teatras. P. Levis. „Lilita“. Rež. P. Morkus.
13.28 Retro.
14.03 Septynios sporto dienos.
14.28 Gera girdėti.
16.30 Laida rusų kalba.
17.03 Literatūros akiračiai.
17.30 Atsiliepk dainoj.
18.10 Laisvai! Laida apie kariuomenę.
19.03 Vudstoko vaikai. Ved. D. Užkuraitis.
20.03 Vaikų radijo teatras. Muzikinė pasaka „Doros nuotyčiai“. II d. Rež. D. Keturakytė.
20.29 Autorinė daina.
20.45 Mažoji studija. Dievo žodis. (Kart.).
21.10 Auksinio balso konkursas „Triumfo arka“. LTV laidos tiesioginė transliacija.
23.28 Lietuvos Respublikos himnas.

ĮŽYMIŲJŲ DATŲ KALENDORIUS LAPKRITIS, KĖDAINIŲ RAJ.**(Atkelta iš 7 psl.)**

18 d. sukaks 60 metų, kai Pilviškiuose (Vilkaviškio r.) gimė (1950 11 18) Zita Zokaitytė, žurnalistė, poetė. Dirbo Vištyčio vidurinėje mokykloje, Šakių, Vilkaviškio rajonų redakcijose. Nuo 1987 m. iki šiol - „Kėdainių garso“ redakcijoje. Jos eilėraščių buvo spausdinta periodinėje spaudoje, moksleivių kūrybos ir „Varsnos“ literatų klubo, Nepriklausomųjų rašytojų sąjungos almanachuose, kartu su R. Stankevičiene išleido poezijos knygą „rasazita“ (2001 m.).

24 d. sukaks 80 metų, kai Runionyse (Molėtų r.) gimė (1930 11 24) Laimutis Telksnys, Lietuvos mokslų akademijos narys, informatikos mokslų habilituotas daktaras, Kauno technologijos universiteto garbės daktaras, mokslininkas. Gimnaziją baigė Krakėse, Kėdainių rajone.

Jo iniciatyva buvo sukurta ir gaminama pirmoji Lietu-

voje specializuota skaičiavimo mašina EASP.

1965 m., pakviestas dirbti į Fizikos ir matematikos institutą, įkūrė Atpažinimo procesų skyrių. 1967 m., susiformavus Matematikos ir kibernetikos institutui (dabartinis Matematikos ir informatikos institutas), tapo šio instituto direktoriaus pavaduotoju, o 1979 m. ir Matematikos ir informatikos instituto Skaičiavimo centro vadovu. Jam vadovaujant čia buvo sukurta Lietuvos Mokslų akademijos kolektyvinio naudojimo skaičiavimo sistema „Mokslas“.

1977 m. jam buvo suteiktas profesoriaus vardas, o 1980 m. profesorius Laimutis Telksnys buvo išrinktas Lietuvos Mokslų akademijos nariu korespondentu. Nuo 1994 m. yra Lietuvos Mokslų akademijos tikrasis narys.

L. Telksnys pateikė daug pranešimų tarptautiniams moksliniams kongresams, simpoziumams, seminarams

Belgijoje, Čekijoje, Japonijoje, JAV, Lietuvoje, Norvegijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vokietijoje. Jis paskelbė 144 mokslinius straipsnius, padarė 6 išradimus.

26 d. sukaks 60 metų, kai Žiežmariuose (Kaišiadorių r.) gimė (1950 11 26) Eglė Brazdžiūnienė, poetė. 1971-1973 m. dirbo Kėdainių 1-ojoje vidurinėje mokykloje mokytoja. Vėliau dirbo braižytojos, technologės, ekonomistės darbu, nuo 1987 m. - Jonavos ligoninėje kadru skyriaus viršininke. Šiuo metu gyvena Kėdainiuose.

Išleidusi poezijos knygas „Pelynų pieva“ (1997), „Šokis ant stiklo šukių“ (2000), „Tarp vėtrų keturių“ (2000), „Laiškai“ (2002).

29 d. sukaks 60 metų, kai Zavišinės kaime (Kėdainių r.) gimė (1950 11 29) Laimutė Survilaitė - Daukienė, gydytoja.

Dirbo gydytoja ftiziatre Kupiškio centrinėje ligoninėje, apylinkės gydytoja ftiziatre respublikiniame tuberkuliozės dispanseryje. 1988-1990 m. - Respublikinio dispanserio (Antakalnio tuberkuliozės ligoninė) Poliklinikos skyriaus vedėja, o nuo 1991 m. - šios ligoninės (dabar - Vilniaus tuberkuliozės ligoninė) direktore.

L. Survilaitė - Daukienė aktyviai dalyvauja reorganizuojant Lietuvos ftiziatrų tarnybą, kuriant nacionalinę tuberkuliozės gydymo programą. Taip pat ji parašė nemažai straipsnių medicininis spaudoje aktualiais tuberkuliozės klausimais.

Paruošta pagal M. Daukšos viešosios bibliotekos informaciją

„Kėdainių garso“ priedą „Sveikata“ parengė

Jolanta TAMASĀUSKIENĖ.

Telef.: 53643; mob. 8 698 89722.

Elektroninis paštas: jolanta.tamasauskiene@gmail.com

Reklama:

vadybininkė

Gražina KEMEŠIENĖ, telef. 53474,

kedgars@kedainiai.omnitel.net